

รายงานการวิจัย : ผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของ
ผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

Research Report of the Impacts of the Line Application Utilization on Elderly
Lifestyle in Bangpakong Sub-District, Chachoengsao Province

อัญชลี เกตุจันทร์¹, ณัฐพาส สลุงอยู่², สุรินทร์ มรรคา³
Unchalee Ketchan, Nattapas Salungyou, Surin Makkha
^{1,2,3} คณะบริหารธุรกิจ สถาบันรัชต์ภาคย์
Email : ku_annja@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research Report were to: study the impact of the Line Application Utilization on elderly lifestyle in Bangpakong Sub-District, Chachoengsao Province, and apply the research results to care for the elderly in families Presenting the relevant agencies. The results found that a majority of the elderly were 240 female (57.70%), 176 males (42.30%), 64 years of age (21.90%), and Agriculturists (42.5%). When analyzing the impacts of using Line Application on the elderly lifestyle, the results revealed that male elderly, 61 years of age, work in private companies will be mostly effected by using the Line application in the aspects of health, family relationship, and time. When comparing data, it was found that the elderly with different genders were differently effected by using Line application on health at the statistical significance level of 0.05. In the other aspects, there were no significant difference. The elderly with different age and profession will be differently effected by using the Line application with no statistical difference.

Keywords: Line Application /Impact / Elderly lifestyle

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัวและนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70 เพศชาย จำนวน 176 คนคิดเป็นร้อยละ 42.30 ส่วนใหญ่มีอายุ 64 ปี

[52]

วารสารรัชต์ภาคย์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 25 มกราคม-เมษายน 2561 TCI กลุ่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 และประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นเพศชาย มีอายุ 61 ปี และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ด้านสุขภาพ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและด้านเวลา มากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันจะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูงอายุที่มีอายุและอาชีพต่างกันจะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: แอปพลิเคชัน Line ,ผลกระทบ,การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

สภาพปัญหา (Introduction)

ในสังคมของโลกยุคปัจจุบันนี้ โซเชียลเน็ตเวิร์คได้เข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คน จึงทำให้สังคมทุกวันนี้เรียกว่า “สังคมก้มหน้า” ซึ่งหมายถึง ผู้คนโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ หรือถึงขั้นเรียกว่า หมกมุ่นก้มหน้าก้มตา และจดจ่ออยู่กับการเสพข่าวสาร การติดต่อการพูดคุยกันผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น Line, WhatsApp, Twitter, Face book, Instagram โดยใช้สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือซึ่งทำให้มีการพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่อยู่รอบตัวน้อยลง จนกลายเป็นต่างคนต่างอยู่มากขึ้น (แพง ชินวงศ์, 1 ธันวาคม 2557) แอปพลิเคชัน “LINE” ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถพิมพ์ได้ตอบส่งข้อความ และข้อความเสียง ผ่านทางโทรศัพท์มือถือที่มีระบบปฏิบัติการ iOS, Android, Windows Phone ล่าสุดสามารถใช้งานได้บน คอมพิวเตอร์ PC และ Mac ได้แล้ว ด้วยความที่มีลูกเล่นมากมาย ทำให้สามารถส่งรูป ส่งไอคอน ส่ง Sticker ตัวการ์ตูนที่สามารถสื่อ

อารมณ์ได้เป็นอย่างดี และสามารถยังตั้งค่าคุยกันเป็นกลุ่มได้ เป็นต้น ทำให้ผู้ใช้งานแอปพลิเคชันนี้มีเป็นจำนวนมาก นายสรวงศ์ เทียนทอง รมช.สาธารณสุขกล่าวว่า ขณะนี้ มีความห่วงใยพฤติกรรมคนไทยในการใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะชนิดสมาร์ทโฟน ซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งผู้ใหญ่และเด็ก โดยเฉพาะโปรแกรมแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ที่นิยมใช้ในการส่งข้อความ เช่น ส่งการบ้าน ข้อความสั้น ส่งรูปถ่ายส่วนตัว รูปทั่วไป คลิปเสียง สติกเกอร์ต่าง ๆ และใช้ฟรีตลอดเวลา โดยผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติล่าสุด ในปี 2555 พบว่า ในกลุ่มประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป ใช้โทรศัพท์มือถือจำนวน 44 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเขต กทม. มีการใช้มากที่สุดร้อยละ 84 ภาคกลาง ร้อยละ 75 ภาคเหนือ ร้อยละ 68 ภาคใต้ ร้อยละ 67 และต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ร้อยละ 64 (ไทยรัฐออนไลน์, 25 สิงหาคม 2556)พฤติกรรมในการเล่น Line โปรแกรม Chat ยอดนิยมในหมู่วัยรุ่น หรือ

แม้กระทั่งเด็กประถมจนถึงผู้สูงอายุบางคนก็ใช้โปรแกรมนี้ในการติดต่อสื่อสาร อาจเป็นเพราะ Line ไม่มีค่าใช้จ่ายในการโหลดโปรแกรม อีกทั้งยังสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนรายบุคคลหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารกับเพื่อนภายในกลุ่มก็ได้ด้วยเช่นกัน โดยการตั้ง Group รวมถึงการติดต่อระยะไกลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น จากการพิมพ์เป็นตัวหนังสือตอบโต้กัน การโทรผ่านไลน์ฟรี การวีดีโอคอลล์ฟรี โดยการคุยผ่าน เห็นหน้ากัน ส่งรูปหรือวีดีโอให้กัน มีสติ๊กเกอร์ที่หลากหลายและใช้ได้ฟรีตลอดเวลา เป็นต้น (อภิวิชร์ ศิลวัตร, 30 มกราคม 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวคณะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความเร่งด่วนที่จะศึกษาผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ เพราะในปัจจุบันผู้สูงอายุที่มีการเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และมีการใช้แอปพลิเคชัน Line มากยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะได้ทราบถึงผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อให้บุคคลในครอบครัวช่วยดูแลตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการดูแล เอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัว

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแอปพลิเคชันไลน์

Line (ไลน์) คือโปรแกรมอะโรบนมือถือ LINE Applicaction นั้นเป็นโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นในช่วงกลางปี 2010 โดยการร่วมมือของบริษัท Naver Japan Corporation และบริษัท livedoor โดยมี NHN Japan เป็นผู้พัฒนาพีเจอาร์ต่างๆ ของไลน์ และในส่วนของตลาดด้านธุรกิจนั้นยกให้บริษัทแม่ที่เกาหลี NHN Corporation จัดการ หลังจากที่เปิดตัวได้เพียงไม่นานก็ได้รับการตอบรับถึงหลายสิบล้านยูสเซอร์ในญี่ปุ่น ประเด็นแรกที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมแชท LINE ขึ้นมาก็มีสาเหตุมาจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ภูมิภาค Tohoku เมื่อต้นปี 2011 นั่นเอง ในตอนนั้นระบบการติดต่อทางการโทรศัพท์ล่มทำให้ NHN Japan ตัดสินใจออกแบบ App ที่สามารถใช้ได้ทั้งบนมือถือบนแท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์พีซี ซึ่งจะทำงานบนเครือข่ายข้อมูลที่สามารรถแชทตอบโต้ได้รวดเร็วและต่อเนื่อง ความสามารถของแอปพลิเคชันไลน์

1. Free Voice Calls (สนทนาด้วยเสียงฟรี)

โดยใช้งานผ่านเครือข่าย 3G และ Wi-Fi เพื่อส่งข้อมูลรูปแบบเสียง โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ

2. Send Videos & Voice Message (ส่งข้อความแบบวีดีโอและเสียง)

โดยสามารถส่งได้เป็นคลิปวีดีโอหรือเสียงในรูปแบบสั้น ๆ ความยาวไม่กี่วินาที

“ความรุ่มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

3. Stickers and Emoticons (สติ๊กเกอร์การ์ตูนน่ารัก) มีทั้ง Stickers และ Emoticons รูปแบบต่าง ๆ และยังสามารถดาวน์โหลดเพิ่มเติมได้อีกด้วย

4. Customizable Wallpaper (ปรับแต่งภาพวอลเปเปอร์) LINE สามารถเปลี่ยน Wallpaper ในหน้าต่างแชทได้

5. Group Chat (แชทแบบกลุ่ม) LINE สามารถสร้างกลุ่มเพื่อพูดคุยกันได้ เฉพาะกลุ่ม LINE

6. Timeline มี Timeline ให้สามารถอัปเดตสเตตัส, โพสต์รูป, คอมเมนต์ หรือกดไลค์ได้เหมือนกับเฟซบุ๊ก

7. Game LINE มีเกมในเครือให้ดาวน์โหลดมาเล่นได้มากมาย ซึ่งจะใช้บัญชีของ LINE ในการเล่นที่สามารถเล่นแข่งขันกับเพื่อน ๆ ใน LINE ได้

8. Add Friends/Contacts

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้สูงอายุและการแบ่งกลุ่ม

เฉลิมพล แจ่มจันทร์ (2555) ได้กล่าวว่า ผู้สูงอายุคือ ผู้ชราภาพของระบบประกันสังคม ซึ่งกำหนดที่อายุ 55 ปี ขึ้นไป ภายใต้วัตถุประสงค์ข้างต้น การนำเสนอประกอบด้วยข้อมูลและบท วิเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การกำหนดนิยามความเป็นผู้สูงอายุของ บุคคล การกำหนดอายุเกษียณในมุมมองเชิงวิชาการและในทางปฏิบัติ

ศรีประภา ชัยสินธพ (2554) ความเป็นผู้สูงอายุ เริ่มต้นที่อายุเท่าไรนั้น เรื่องของตัวเลขที่แน่นอนยังเป็น ปัญหาที่ไม่ยุติถ้ามองในด้านการ

เกษียณอายุ ในประเทศไทยถือว่าอายุ 60 ปี เป็นวัยที่เกษียณอายุราชการ ขณะที่บางแห่งอาจจะใช้อายุ 55 หรือ 65 ปี ก็ได้ ในทางการแพทย์ แล้วถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมลงของร่างกาย ซึ่งอวัยวะต่าง ๆ ก็เสื่อมลงในเวลา ไม่เท่ากัน ความสูงอายุ นี้จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละคนไม่เท่ากันด้วย บางคนแม้จะอายุเพียง 50 ปี ก็อาจจะมองดู สูงอายุ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ขณะที่บางคนอายุ 65 ปี แล้วยังดูไม่ต่างจากคนหนุ่มอายุ 50 ปี แต่อย่างไร

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540) ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่มีประสบการณ์ในชีวิต มากมาย อยู่ในช่วงที่ชีวิตมีการเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์และเป็นผู้ซึ่ง สมควรได้รับการยกย่อง เทิดทูนช่วยเหลือ และดูแลให้มีความสุข สาเหตุที่งานวิจัยเริ่มนี้ได้กำหนด ผู้สูงอายุไว้ที่ 60 เนื่องจากมีหลายแห่งที่มา ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับเกณฑ์อายุของผู้สูงอายุที่ไม่เท่ากันบาง แหล่งที่มากล่าวไว้ที่ 55 ปีขึ้นไป บางแหล่งที่มากล่าวไว้ที่ 60 ปีขึ้นไป และบางแหล่งที่มา กล่าวไว้ที่ 65 ปีขึ้นไป ทางผู้วิจัยจึงตั้งไว้ที่ 60 เพื่อให้การเก็บข้อมูลต่าง ๆ สามารถครอบคลุมในหลาย ๆ องค์ประกอบในการเก็บข้อมูลได้มากขึ้น

การแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุ การแบ่งกลุ่มของผู้สูงอายุ นั้นได้มีผู้ที่แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุไว้หลายคน โดยมักจะแบ่งออกตาม ลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้ ศรีเรือน แก้วกังวาน ได้กล่าวถึงการแบ่งกลุ่มของผู้สูงอายุตามลักษณะ ของจิตสังคมและชีววิทยา โดยแบ่งช่วงสูงอายุออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

1) ช่วงไม่ค้อยแก่ (The Young-old) ช่วงนี้อายุประมาณ 60–69 ปี เป็นช่วงที่คนต้อง ประสบ กับ ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่เป็นภาวะวิกฤตหลายด้าน ใกล้เคียงกับคนหนุ่มสาวมาก การปรับตัวในช่วงนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรใช้แบบ engagement คือ ยังเข้าร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมทั้งในครอบครัว และนอกครอบครัว

2) ช่วงแก่ปานกลาง (The Middle-aged Old) อายุประมาณตั้งแต่ 70–79 ปี เป็นช่วงที่ คนเริ่มเจ็บป่วย เพื่อนและสมาชิกในครอบครัวที่อายุใกล้ๆ กัน อาจเริ่มล้มหายตายจากมากขึ้น เข้าร่วมกิจกรรมของสังคมน้อยลง การปรับตัวในระยะนี้มักเป็นไปในรูปแบบ “Disengagement” คือ ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของครอบครัวและสังคมมากนักอีกต่อไป

3) ช่วงแก่จริง (The Old-old) อายุประมาณ 80–90 ปี ผู้มีอายุยืนถึงระดับนี้ปรับตัวให้ เข้ากับ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับคนอายุถึงขั้นนี้ต้องมีความเป็นส่วนตัว มากขึ้น ไม่วุ่นวาย แต่ก็ต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยังกระตุ้นความ มีสมรรถภาพในแง่ต่าง ๆ ตามวัย ผู้สูงอายุระยะนี้ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากกว่าในวัยที่ผ่านมา เริ่มย้อนนึกถึงอดีตมากยิ่งขึ้น

4) ช่วงแก่จริง ๆ (The Very Old-old) อายุประมาณ 90–99 ปี ผู้มีอายุยืนถึงระดับนี้มีจำนวน ค่อนข้างน้อย ความรู้ต่าง ๆ ด้านชีววิทยาสังคม และ จิตใจของคนวัยนี้ยังไม่มีการศึกษามากนัก แต่อาจ กล่าวได้ว่าเป็นระยะที่มักมีปัญหาทางสุขภาพผู้สูงอายุ ในวัยนี้ควรทำกิจกรรมที่ไม่ต้องมี การแข่งขันไม่ต้องมี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้สูงอายุ ในอำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 12 ตำบล ประกอบด้วยตำบลบางปะกง, ท่าสะพาน, บางวัว, บางสมัคร, บางผึ้ง, บางเกลือ, สองคลอง, หนองจอก, พิมพา, ท่าข้าม, หอมศีล และตำบลเขาหิน ประกอบด้วย บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ผู้สูงอายุ ในอำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา คือ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่ใช้ แอปพลิเคชัน Line โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ เจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยได้เลือกมา 7 อำเภอ คือ อำเภอบางปะกง ,อำเภอท่าสะพาน, อำเภอบางวัว, อำเภอบางสมัคร อำเภอหนองจอก อำเภอพิมพา และอำเภอหอมศีล เพราะเป็นอำเภอที่มี ผู้สูงอายุ ใช้แอปพลิเคชัน Line มาก ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 416 คน เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจตามหลักเกณฑ์ กับกลุ่ม ตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยเก็บข้อมูลตามบ้านของกลุ่ม ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านซึ่งผลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้

แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้ แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัย ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบ ของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิต ของผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

“ความรุ่มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

จำแนกเป็นด้านสุขภาพ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ในครอบครัว และด้านเวลาผลการวิจัย (Research Result)

ผลการวิจัย

พบว่า

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 240 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 64 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกร

2. ข้อมูลผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการวิเคราะห์ ข้อมูลผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยรวมผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.80) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบในด้านเวลาต่อการดำเนินชีวิตมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59) รองลงมาคือ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.49) ส่วนด้านที่ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชันน้อยที่สุดคือ ด้านสุขภาพ ซึ่งได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.35)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสุขภาพ พบว่า โดยรวมผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในด้านสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว พบว่า โดยรวมผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line มีผลต่อการทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวน้อยลง และความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูกหายไป มีผลกระทบอยู่ในระดับมาก

ด้านเวลา พบว่า โดยรวมผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในด้านเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line มีผลต่อการใช้เวลาอยู่แต่ในโลกส่วนตัวมากขึ้น ใช้เวลาออกไปทำกิจกรรมข้างนอกน้อยลง และใช้เวลา นั่งอยู่กับที่ ไม่อยากลุกหรือเดินไปไหน โดยทั้งหมดผลกระทบอยู่ในระดับมาก

3. ข้อมูลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกับผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

3.1.ด้านสุขภาพ

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52) มากกว่า

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

ผู้สูงอายุเพศหญิง ได้รับผลกระทบจากการใช้ แอปพลิเคชัน Line อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และผู้สูงอายุ มีอายุ 62 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชันในด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกร ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และผู้สูงอายุที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน

ในด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้สูงอายุเพศชาย ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) มากกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุมีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และผู้สูงอายุ มีอายุ 65 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชันต่อด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก

“ความรู้อีกรากฐานมาจากจิตสำนึก”

($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่ว่างงานไม่ได้ประกอบอาชีพ ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกร ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) และเมื่อวิเคราะห์ห้ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชันต่อด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.ด้านเวลา

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้สูงอายุเพศชาย ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) มากกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และเมื่อวิเคราะห์ห้ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 64 ปี ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และผู้สูงอายุ มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และเมื่อวิเคราะห์ห้ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มี

อายุต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่ว่างงานไม่ได้ประกอบอาชีพ ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกรและประกอบอาชีพค้าขาย/มีอาชีพอิสระ ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อวิเคราะห์ห้ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย (Conclusion and Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่องผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่ง สอดคล้องกับองค์การมหาชน, (2558) ที่ได้สำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 พบว่า ไลน์แอปพลิเคชันได้รับความนิยมเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ หรือ Baby Boomer (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ไลน์แอปพลิเคชัน (LINE Application) เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่เปิดให้ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดฟรีไม่เสียค่าบริการใด ๆ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วงหทัย ต้นชีวะวงศ์(2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โมบาย แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ต” ผลการศึกษา พบว่า ประเภทแอปพลิเคชันที่นิยมใช้ คือ แอปพลิเคชันเพื่อการสื่อสารในสังคมแบบออนไลน์ (Social networking/ Social media) นิยมแอปพลิเคชันฟรีมากกว่าเสียเงินในทุกประเภทแอปพลิเคชัน ผู้ใช้แอปพลิเคชันมีความตั้งใจจะใช้แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตเพื่อการสื่อสารต่อไปในอนาคต ความสามารถของแอปพลิเคชันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการใช้ในการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยของผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ของผู้สูงอายุ ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะ เป็น ทำให้ปวดศีรษะ เกิดอารมณ์หงุดหงิดง่าย สายตาคิดปกติ เช่น ตาพร่ามัว ฯลฯ มีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย เห็นอย่างง่าย และออกกำลังกายน้อยลง พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านสุขภาพมากกว่าผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่างกัน สอดคล้องกับั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย สามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการใช้อุปกรณ์สื่อสาร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Bronnick & Alvseike (2012) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความเป็นไปได้ในการใช้ไอแพดเพื่อเป็นเทคโนโลยีอัจฉริยะสำหรับผู้สูงอายุ ; ผลกระทบด้านความจ า การรับรู้ความสามารถของตนเอง

ประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยีผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางด้านความจำส่งผลกระทบต่อความสามารถในการใช้ไอแพดของผู้สูงอายุและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Barnard,Bradley, Hodgson & Lloyd (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้สูงอายุ :การรับรู้ความยากและพฤติกรรมการใช้” พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุส่งผลต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้สูงอายุ เนื่องจากมีข้อจำกัดทางการมองเห็น ความจำ และการควบคุมการเคลื่อนไหว ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการใช้แท็บเล็ต

เมื่อพิจารณาในส่วนของอายุของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านสุขภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน line ในด้านสุขภาพน้อยที่สุด คือกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 63 ปี และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันจะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในส่วนของอาชีพ พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line มากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกร และกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านสุขภาพน้อยที่สุด คือกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และเมื่อ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบอาชีพพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านสุขภาพไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว เมื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ผู้สูงอายุมีการพูดคุยกันแบบเผชิญหน้าน้อยลง มีการทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวน้อยลง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูกหายไป และทำให้ครอบครัวมีความห่างเหินกัน ซึ่งพบในผู้สูงอายุเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้แอปพลิเคชัน Line ที่มีต่อการดำเนินชีวิต ทำให้ทราบได้ ว่าผู้สูงอายุมีการพูดคุยกันแบบเผชิญหน้าน้อยลง มีการทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวน้อยลง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูกหายไป และทำให้ครอบครัวมีความห่างเหินกัน และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการดูแล เอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัว ซึ่งจากผลการวิจัย บุคคลในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุที่ใช้แอปพลิเคชัน Line โดยการจัดกิจกรรมภายในครอบครัวบ่อย ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม มีกิจกรรมทำ ไม่เหงาได้ปฏิสัมพันธ์กับลูกหลาน สอดคล้องกับ ศิริพร แซ่ลิ้ม(2558)กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการใช้ไลน์ ติดต่อลูกหลาน/ครอบครัวร้อยละ 69 รองลงมาคือติดต่อเพื่อนเก่าสมัยเรียน/เพื่อนที่ทำงานเก่า ร้อยละ 60 ใช้เพื่อความบันเทิง/แก้เหงา ร้อยละ 43.5 เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 17 นัดหมายทำกิจกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 16.8

พัฒนาความจํา ร้อยละ 11 อื่น ๆ ร้อยละ 2.3 ได้แก่ เรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่

เมื่อพิจารณาในส่วนของอายุของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน line ในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวน้อยที่สุด คือกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันจะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในส่วนของอาชีพ พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือว่างงาน และกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวน้อยที่สุด คือกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบอาชีพพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

ด้านเวลา ไม่ว่าจะเป็นการทำให้นอนดึกขึ้น และตื่นสายกว่าเดิม ใช้เวลาอยู่กับตัวเองมากขึ้น ใช้เวลานั่งอยู่กับที่ ไม่อยากลุกหรือเดินไปไหน ใช้เวลาอยู่แต่ในโลกส่วนตัวมากขึ้น ใช้เวลาในการทำงานอดิเรก อย่างอื่นน้อยลง ใช้เวลาออกไปทำกิจกรรมข้างนอก น้อยลง พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศชายจะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านเวลามากกว่าผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิง และเมื่อวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบเพศ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ ต่างกันได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ต่อด้านเวลาไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในส่วนของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 61 ปี จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านเวลามากที่สุด รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 64 ปีขึ้นไป และ ผู้สูง อายุที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ แอปพลิเคชัน line ในด้านเวลาน้อยที่สุด คือกลุ่ม ผู้สูงอายุที่มีอายุ 63 ปี และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ เปรียบเทียบอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันจะ ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้าน เวลาไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในส่วนของผู้อาชีพ พบว่า กลุ่ม ผู้สูงอายุที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จะได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านเวลามากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ว่างงานไม่ได้ ประกอบอาชีพ และกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบ จากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้านเวลาน้อยที่สุด

คือกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ เปรียบเทียบอาชีพพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน ได้รับผลกระทบจากการใช้แอปพลิเคชัน Line ในด้าน เวลาไม่แตกต่างกันหรือแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ทางด้านนโยบายดังนี้คือ

1. จากผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุต่างใช้ เวลาว่างในการใช้แอปพลิเคชัน Line มีจำนวนและ แนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยยังไม่ทราบถึงผลกระทบที่อาจ เกิดขึ้นได้หากใช้ โดยไม่มีความรู้และป้องกันปัญหา ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากด้านสุขภาพ คณะผู้วิจัย ขอเสนอให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี มาตรการ ต่าง ๆ ออกมาเพื่อให้ความรู้กับกลุ่ม ผู้สูงอายุในการใช้แอปพลิเคชันนี้ เช่นการโฆษณาผ่าน สื่อต่าง ๆ โดยภาครัฐถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้จาก การใช้ Application LINE นาน ๆ นอกจากนี้ทุกภาค ส่วน อาทิเช่นภาคธุรกิจ เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ Application Line ต้องให้ความสำคัญด้านสุขภาพและ ใส่ใจต่อการดำเนินธุรกิจ โดยไม่หวังแต่เพียงประโยชน์ ด้านเดียว

2. สังคมผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุก ๆ วัน ในอนาคตอันใกล้ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น หลายเท่าตัวซึ่งนั่นก็ชี้ให้เห็นถึงมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐ จะต้องให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ Application Line จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนา บริการ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับการเติบโตทางด้านสังคมผู้สูงอายุ เช่นช่องทางการให้ความช่วยเหลือผ่าน LINE Application การติดตามผู้สูงอายุกรณีกรณหรือเกิดจากโรคประจำตัวต้นๆที่ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ เทคโนโลยีคราวนี้ซึ่งในปัจจุบันได้เริ่มมีการใช้การแล้วบางประเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะนำมาประยุกต์ใช้กับผู้สูงอายุในประเทศไทย

3. สังคมผู้สูงอายุมีความต้องการทางการดูแลเอาใจใส่เป็นกรณีพิเศษ อีกทั้งในสังคมยุคปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากมายที่ทำให้ผู้สูงอายุนั้นเกิดความว้าวุ่นเพราะช่องว่างระหว่างวัยด้วยภาระทั้งด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การดำเนินชีวิตที่ จะต้องมีความห่างเหินกับผู้สูงอายุ ช่องทางการใช้แอปพลิเคชันมายจึงเป็นทางเลือกที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึง การดูแลได้อีกช่องทางหนึ่งที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะภาครัฐควรมีมาตรการหรือกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ สามารถติดต่อประสานงาน และแชร์ประสบการณ์ ให้ความช่วยเหลือกับผู้สูงอายุด้วยกัน ให้คำปรึกษา เช่น Application สำหรับผู้สูงอายุ โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง ในการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์กับผู้สูงอายุ อาทิเช่นเพลง ธรรมะ คำสอน ในทุก ๆ ศาสนา เพื่อให้ผู้สูงอายุ สามารถเข้ารับชมและรับฟังได้ตลอดเวลา โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายทำให้ผู้สูงอายุนั้นมีทางเลือกในการดำเนินชีวิต และสร้างเครือข่ายในการ

สานสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันที่นำไปสู่เครือข่ายของผู้สูงอายุเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านสุขภาพ บุคคลในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุที่ใช้แอปพลิเคชัน Line โดยไม่ให้ใช้สายตาจ้องเป็นเวลานาน ๆ หรือเครียดกับการใช้แอปพลิเคชัน Line เพราะจากการวิจัยพบว่า มีผลเสียต่อสุขภาพทำให้ผู้สูงอายุปวดศีรษะ

1. ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว บุคคลในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุที่ใช้แอปพลิเคชัน Line โดยการจำกัดกิจกรรมภายในครอบครัวบ่อย ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม มีกิจกรรมทำ ไม่เหงาได้ ปฏิสัมพันธ์กับลูกหลาน เพราะจากการวิจัย พบว่าผู้สูงอายุที่ใช้แอปพลิเคชัน Line มีการทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวน้อยลง

ด้านเวลา บุคคลในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุที่ใช้แอปพลิเคชัน Line โดยจำกัดเวลาในการใช้ 1. ให้เหมาะสม เพราะจากการวิจัย พบว่าผู้สูงอายุใช้เวลาอยู่แต่ในโลกส่วนตัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่นรูปแบบการสื่อสาร เนื้อหาสารที่ผู้สูงอายุใช้งาน สื่อสารบนแอปพลิเคชันไลน์ รูปแบบการส่งสติ๊กเกอร์ต่าง ๆ เช่น ชอบส่งเนื้อหาสาระประเภทไหน รูปภาพประเภทไหน ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม สติ๊กเกอร์ที่ใช้ส่งบ่อยที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กันตพล บรรทัดทอง (2557).งานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของ
กลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
- กิริณา สมวาทสรรัต (2559) . งานวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสาร กับการส่งต่อข้อมูล ผ่าน
แอปพลิเคชันไลน์ของผู้สูงอายุ
- เฉลิมพล แจ่มจันทร์ (2555). ข้อพิจารณาโมทัศน์ใหม่ของ “นิยามผู้สูงอายุ” และ “อายุเกษียณ” ในประเทศไทย.
วารสารประชากร, 4(1), 131–150
- แพง ชินพงศ์, (2557),ที่รัก..คุณเสพติดโซเชียลเน็ตเวิร์กมากเกินไปหรือเปล่า? , ASTV ผู้จัดการออนไลน์.
สืบค้น จาก<http://www.thaihealth.or.th/Content/26640-คุณเสพติดโซเชียลเน็ตเวิร์กมากเกินไปหรือไม่.html> (1
ธันวาคม 2557)
- ไทยรัฐออนไลน์, (2556). *ห่วงเด็กติด “ไลน์” ส้อมีพฤติกรรมแข่งกระด้าง*. สืบค้นจาก
<http://www.thairath.co.th/content/365649> (25 สิงหาคม 2556)
- วงหทัย ต้นชีวะวงศ์. (2555).ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โมบายแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ต.
รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- ศิริพร แซ่ลิ้ม(2559).พฤติกรรมการใช้ไลน์แอปพลิเคชันของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร.วารสารศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชนคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์
- ศรีประภา ชัยสินธพ(2554). *สภาพจิตใจของผู้สูงอายุ*. สืบค้นจาก [http:// www.health2click.com articles/42158
751.html](http://www.health2click.com/articles/42158751.html)
- ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). รายงานผล
การสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2560
จาก<https://www.etda.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2015.html>
- อภิวิชร ศิลวัตร. (2558). วัยรุ่นพันธุ์ไลน์. การเมืองกรุงเทพธุรกิจ. สืบค้นจาก [http://www.bangkokbiznews.
com/ blog/detail/631845](http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/631845) (30 มกราคม 2558).

References

- Barnard, Y., Bradley, M.D., Hodgson, F., & Lloyd, A.D. (2013). Learning to use new technologies by older adults: Perceived difficulties, experimentation behavior and usability. *Computers in Human Behavior*, 29, 1715–1724.

- Begona, P.P., Jorge, A.G., & A. Francisco, V.Ramos. (2014) From Digital Divide to Psychodigital Divide: Elders and Online Social Networks. Media Education Research Journal, P. 57-64
- Bronnick, K., & Alvseike, H. (2012). Feasibility of the iPad as a hub for smart house technology in the elderly; effects of cognition, self-efficacy, and technology experience. Journal of Mutidisciplinary Healthcare, 5, 289-305
- Chalermopol Chamchan (2012) New Concepts of the Definition of the Elderly and the Age of Retirement in Thailand Population Journal, 4 (1), 131-150.
- Kantaporn Thongthong (2014) Research on Behavior of Social Networking and Satisfaction of the Elderly in Bangkok
- Kantana Vatanant (2016) Research on Behavioral Communication. With passing information through Application of the elderly.
- Pang chinpong, (2014), dear .. are you addicted to social networks too much? , ASTV Online Manager. Are you addicted to social media? Html (1 December 2014)
- Siriporn SaeLim (2016) Behavior of using line applications of the elderly in Bangkok. Master of Mass Communication, Faculty of Journalism and Mass Communication Dhamma College science
- Sripabha Chaiyasit (2011) The mental state of the elderly.751.html
- Srinagar Kaewwan (1997) Developmental psychology for all ages. Bangkok: Thammasat University. Office of Electronic Transaction Development. (Public Organization). The results of the internet user survey in Thailand in 2015. Searched on December 15, 2560 from <https://www.eta.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2015.html>. Aiming for a better life Bangkok Business Find out from <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/631845> (30 January 2015).
- ThairatOnline Find out from <http://www.thairath.co.th/content/365649> (August 25, 2013)
- Wonghathai Tanchivavong. (2012). Factors affecting the use of mobile applications on smartphones and Tablets. Research Report. Thammasat University, Faculty of Journalism and Mass Communication